

Vin teteriștii.

De prin birourile unde au fost aruncați de soartă, sosesc azi tinerii intelectuali — teteriștii — să și facă stagiul sub drapelul țării. Un an de aspră disciplină militară, un an de viață trăită în liber și aer curat, e un an care va disciplina sufletul și corpul lor, pentru ca odată reîntrați în viața civilă, prin noi și mai mari eforturi să contribuie la progresul acestei țări.

Vin teteriștii!

Vin în grupuri și câte unul, se îndreaptă spre cetate de unde vor porni la unitățile lor. Vin veseli și plini de viață, dovind încă odată vigoarea acestui neam. Alături de recruții veniți în primăvară, teteriștii de azi formează zidul de care se vor lovi dușmanii acestei țări!

Dr. Syn.

Congresul băncilor.

Duminecă 1 Noiembrie și Luni 2 Noiembrie a. c. are loc în capitală în palatul Camerei de comerț congresul băncilor din țară, convocat sub auspiciile Asociației Băncilor Unite din România.

Comisiunea aleasă pentru organizarea congresului este compusă din d-nii: T. Coandă, președinte, Ioan Dimitrescu-Bărlad, I. Manolescu-Stunga, Spiru Lălu, D. Stambulin, Virgil Petrescu, prof. Iancu Botez, Stan Ghițescu și Vintilă Caftangiolu.

În referatul care se va citi ajunge la concluzia ca să se ajute băncile mijlocii și mici din Capitală și provincie care dovedesc posibilități de existență. Deasemenea se va discuta și problema datoriilor agricole.

La acest congres au fost invitați și șefii de partide, precum și numeroase personalități din lumea financiară și industrială.

În situația grea financiară în care ne găsim astăzi și noi, ca și întreaga Europă, congresul băncilor dela București e menită să aducă importante soluții în legătură cu criza în care se sbat unele bănci.

g.

Ziua Economiei.

Institutul economic românesc a fixat ziua de 31 Octombrie ca zi a economiei. Ministerul Instrucțiunii a luat măsura ca școlile să sărbătorească această zi printr-o conferință ce se va ține în fața elevilor.

La liceul Moise Nicoară a vorbit Sâmbătă 31 Oct. a. c. la ultima oră de curs, dl. Liviu Albu elevul din toate clasele împrenă cu domnii profesori s'au adunat în sala festivă.

Dl. prof. Liviu Albu a arătat ce importanță este economia mai ales în zilele acestea de acută criză economică. Elevii trebuie să crească în acest spirit al economiei și să ajute pe părinții lor prin aceasta în lupta tot mai grea a vieții. În legătură cu economia Dsa a arătat și importanța cooperărilor care se simte tot mai necesară cu cât este mai mare criza.

După dl. prof. Liviu Albu, a luat apoi cuvântul dl. director al liceului Ascaniu Crișan care a îndemnat pe elevi să fie cât mai economi.

Simion Miclea.

Un nume, care aproape un an întreg a semnat pentru responsabilitatea ziarului nostru, un nume care pentru noi, cei grupați în jurul idealului „Infrățirii” și a „Aradului” reprezintă un om muncitor. Ziua și noaptea a fost gata totdeauna să muncească în redacție și în tipografie, ca „Aradul” să apară cât se poate mai bine, necrușând nici timp, nici oboseală. Modest, nerăvnițând la onoruri și recompense, căutând să mulțumească pe toți, s'a lă-

sat în totdeauna pe sine la urmă, mulțumit că poate munci în spinosul ogor al gazetăriei. Acum pleacă. După ce act, în coloanele acestui ziar și a făcut datoria semnaland, cu cuvântul și prin scris, nedreptatea și greșelile, acum pleacă să-și facă cizalita datorie către țară: serviciul militar.

Regretăm plecarea sa, însă bucuria de a-l vedea, — după un an de disciplină militară — din nou în mijlocul nostru, e mai mare. Aradul

Știți pentru ce?

Pentru ce poartă m'reasa lămâie? Lămâia era simbolul materinității la Mauri și Saracini. Obicelul a fost adus în Europa de Crucianți.

Pentru ce dăm mâna? În timpurile vechi, când oamenii umblau înarmați, ei își dădeau mâna dreaptă adică cu care mânuiau armele când se întâlneau ca să arate că nu ascund nici-un pumnal sau altă armă mică. Practica aceasta s'a transformat apoi în politeț.

Pentru ce se sbârlește părul? Când mușchii pielii sunt stimulați de frig, de căldură sau de mânie, ei se contractă și în mod mecanic părul se ridică în sus, sau cum zice poporul: „se face măciucă”.

Pentru ce amorțește piciorul sau mâna? Când libera

circulație a sângelui este oprită nervii încetează de a funcționa iar partea aceea a corpului nu mai simte. Așa se întâmplă cu piciorul sau mâna când stăm într-o anumită poziție.

Câtă sare este în mări? Greutatea totală a sării din mări s'a socotit a fi 209 milioane, milioane de tone, sau suficientă pentru a acoperi întreaga America de Sud cu un strat de 10 kilometri grosime.

Pot viermi auzi? Viermii n'au urechi și nu pot auzi în înțelesul comun, însă orice sunet care produce vibrațiuni destul de puternice ca să pue în mișcare mediul din jurul lor, este comunicat și sistemului lor nervos.

INSEMNĂRI.

LA TÂNASE.

Magică atracție exercită numele acesta simplu, asupra multor indivizi, poate mai simpli. L-am văzut în seara trecută. Interesul surescitat de revistă, a fost inferior, celui surescitat de varietatea spectatorilor.

Sala gemea de lume. Nu era chip să mai găsești măcar un locșor. Unde te uitați, provinciali și provinciali.

Iată-l pe Burtăverde, avocat, sau cine știe ce director la vreo întreprindere economică — financiară — comercială — industrială etc. — natural în sau aproape de faliment. A venit cu nevasta, cu soacra, cu cumnata, cumnatul etc. Au ocupat o lojă mare sau un rând întreg în parter.

Lui Burtăverde, îi lasă gura apă. Balerinele sunt așa de... nu știu cum. În momentul acesta regretă c'a venit cu cîfel, cu purcel. Mai bine venea singur, și apoi rumega, o viață întreagă, amintirile alcoolice-sentimentale din seara acela.

Burtăverde și anexele lui formează, ceace în provincie poartă stupidul nume: elita. Ani de zile, vor povesti celor ce nu s'au putut adăpa din valul culturii lui Tânase, ghimbușlăcurile acestuia. Vor descrie, în atenția încordată a prietenilor, artiștele și balerinele, și apoi vor suspina.

Iată și pe ei. Mici funcționariși, cine știe pe ce stăpân din provincie. Au venit cu o mașină Ford, pentru care au plătit jumătate din salariul lunar. Aceștia, n'au cetit măcar o carte, în viața lor de intelectuali ai provinciei. Și totuși, la exhibițiile lui Tânase, au flutur să asiste. Mă rog, de ce nu?

Dar în viața lor, faptul că l-au văzut pe Tânase, constituie cel mai important eveniment.

Dimineața, după reprezentare mă plimbam cu un prieten pe Corso.

— Allo! Năișorule! Mă uită împrejur. Un prieten din provincie.

— Ce mai faci dragă X...?

— Așa și așa. Am venit să văd pe Tânase. Tu ai fost?

Da, dar...

— Mă, m'a costat o groază de bani. Am tras un chef de pomină cu niște d'alea de-alui Tânase.

Am mai vorbit câțiva timp. Mi-a povestit „cheful de pomină” în cele mai mici detalii.

La despărțire.

— Mă, dă-mi te rog 150 lei, împrumut, până ajung acasă. Ți-l trimit. Iau avans din salariu.

— Ce faci cu ei?

— Păi... n'am cu ce mă duce acasă.

Vorbă lui Tânase: ei, și cu asta, ce ați făcut?

a, mic.

□ Asociația Muncitorilor din Arad și jur, a aranjat în seara zilei de 25 Oct. un festival artistic în Pecica. Punctele bine executate au stârnit aplauzele numerosului public. Îndeosebi a plăcut foarte mult comedia în 3 acte, Când găina cântă și monologul Mă bate nevasta, ambele de Dl. Voicu Grozdan elev al școlii normale de băieți din Arad.

Cum este informat publicul Arădan?

Am promis că vom arăta din când în când modul cum este informat publicul nostru, sau mai bine zis cum este indus în eroare publicul arădan. Iată despre ce este vorba acum:

Dumineca trecută 1 Noembr. publicul românesc din Arad nu știa cine va vorbi la Palatul Cultural, deoarece contrar anunțului nostru că va conferența dl. prof. universitar Nichifor Crainic, un ziar din capitală chiar anunțase că va vorbi o altă persoană pentru care publicul arădan n'avea nici-un interes s'o asculte. Nu discutăm motivul fie că a fost prost informat acel

corespondent, fie că anunțând acest nume a sperat că dl. Nichifor Crainic n'o să aibă nici-un auditor, ceea ce împoartă este că faptul anunțat în acel ziar din capitală nu a corespuns adevărului.

Publicul arădan s'au putut convinge, și în această ocaziune, că „Aradul” își contralează știrile și că urmându-l nu greșesc. Astfel s'o putut vedea că la Palatul Cultural a vorbit conferențiarul anunțat de noi, prof. universitar Nichifor Crainic, și că pomană n'a fost pseudonimul ajuns la cunoștința arădanilor prin presa din capitală.

Pentru școala practică.

O revistă pentru școala vremii: „Satul și Școala”

„Satul și Școala” se numește noua revistă lunară pentru educație și învățământ ce apare în Cluj sub conducerea vrednică a dl. prof. Constantin Iencica, șeful inv. primar dela Serv. Instr., a dnel. prof. Ana Iencica și a dl. prof. Dimitrie Goga, dir. de șc. normală.

Conform confesiunii fondatorilor, titlul revistei cuprinde întreg programul ce și l-au impus spre realizare.

Dl. prof. Iencica dă convingerea că slujitorii catedrei trebuie să cunoască viața satelor sub toate multiplele ei înfățișări, punându-se în serviciul acestora, încât: „să nu rămână lecție la oricare obiect care să nu poarte dela realitatea locală”.

Cităm mai departe: „Vom ca învățătorul să privească cât mai atent viața sufletească, a satului, s'o poată urmări în evoluția ei, s'o aducă în cât mai mare măsură în școală”.

„Dacă s'ar desvolta o astfel de activitate în cât mai multe școli, învățământul românesc rural ar lua înfățișarea dorită de toți cei cari propovăduiesc principiul unei școale care să înfățișeze în toată activitatea sa etnicul românesc”.

Întâiul număr de luna Septembrie aduce contribuțiile prețioase ale dl. D. Goga, I. Simionescu prof. univ., N. Mărgineanu, Ion Mușlea, Oscar J. Janu, C. Iencica ș. a. Are o pagină juridică și cronică variată. Peste tot articole scurte luminoase, conform promisiunii expuse în cuvântul de program: „În ce privește forma, vom încerca pe cât e posibil, să îndălțăm teoretizarea seacă, trimțterea obsedantă la autorități științifice care poate face lectură greoaie, plictisitoare și puțin folositoare pentru învățători”.

*) Corespondența pentru redacție este a se trimite dlui C. Iencica, str. Mărzescu No. 21; iar pentru administrație, dlui D. Goga, str. Romei No. 28. — Cluj. Abonamentul pe un an: 120 lei pentru inv. și 150 lei pentru școale și comitetele școlare.

Salutăm cu îndoită bucurie apariția revistei „Satul și Școala”.

Întărește glasul celor ce să se pună în serviciul școlii care ne trebuie.

Adunaoară, din motivul, fondatorii revistei prezintă mai serioasă garanție pe o conștientă și rodnică activitate.

Tr. Mag.

Pentru Chestura Poliției.

În cursul lunel trecute făcut la Chestura Poliției revizuirea automobilelor Arad. Cu această ocaziune impus proprietarilor de automobile să înlocuiască cartele cu numărul de înregistrare — indiferent de condițiile în care erau — placarde model tip. Lăsa o parte dimensiunile acestor model, care la multe automobile din linia arapelor lor și astfel pot agăța o mașină, însă impunerea noi cheltuieli în timpurile față o socotim nepotrivită.

N'am fi scris aceste rânduri, aflăm că ar fi vorba și aceste placarde noi să și ele înlocuite cu alte tipuri. Spre a liniști pe automobile și pentru buna informare publicului, rugăm onorata Chestură a Poliției să dea comunicat în această privință.

□ S'a ciocnit o birjă cu un automobil. Automobilul inginerului Strifier Béla Budapesta, s'a ciocnit cu birja lui Trif Ștefan. Automobilele au suferit deteriorări și natural proprietarii s'au dat la mână reciproc. Cu ocazia accidentului au fost răniți doi oameni, unul din ei, dl. Dr. Singer și illes, care au fost transportați la spital.

TABLOU.

re sumele încasate în
avorul „șomerilor”

ma încasată până la 23
1931 Lei 292 674.

șii Burza Lei 2/00 Func-
Băncii Națională Lei
Fabrica de Impletituri și
tage Lei 1.160 Dragoman
Lei 100 W. E. București
1000 Spitalul Județean
Lei 300 Kell și Krausz
00 Soc. Ortodoxă a Fer-
Române Lei 7.024 So-
ea „Principele Mircea”
313 Ad. Ia „Aradi Köz-
Lei 200 Fabrica de Ar-
diu tabla de metal Lei
Camera de Comerț Lei
Reich Iosif Lei 200 Per-
ul firmei Reich Iosif Lei
Nagy Ioan Lei 200 Per-
C. F. R. A. ad-Podgoria
722 Darvas Susana Lei
Presonalul Grădinariei
riei Lei 214 Marian Ioan
50 Cercul Luteran Lei
Marian Ioan Lei 397 Hollo
Lei 174 Cont. Ludovic
a Lei 2.000 Societatea
„Șești” Lei 500 Corpul
le Ilceul de fete „Gh.
Lei 245.

Total 27059.—

alul gen. Lei: 269 733.—
d, la 31 Oct. 1931.

Șef-casier:
Indescifrabil.

REVUISTICE.

IN DRACI.

Revistă de N. Kirilescu, cu C. Tănase.

Joi 29 a. c. a avut loc repre-
zentarea așteptată cu atâta
curiozitate de publicului nos-
tru, care urlă din toate ba-
rele inimii că e criză, dar, care
nu ezită de a da gologanii
pentru lucrurile cele mai inu-
tile. În categoria aceasta intră
și producția trupei Cărăbuș.
Dansuri și cuplete, cari de-
multeori frizează indecența. A-
cesta e rezumatul scurt al re-
vistei „In draci”. Și totuși, pe
vremuri de bejenie ca acestea
Tănase, neîntrecutul Tănase,
a reușit să stoarcă din orașul
și județul nostru, infima sumă
de 140000 lei — deaceia îi dau
epitetul: *neîntrecut*.

De luni de zile mulți dintre
cei ce-au ouorat cu prezența
lor reprezentată, au strâns ba-
nii pentru bilet, leu cu leu, în
fundul vreunui ciorap, pentru-
ca Joi, să-și poată permite
luxul — căci numai lux e —
de a vedea pe Tănase.

Și până 'n Decembrie, când
„Cărăbușul” va poposi din nou
pe meleagurile noastre, pro-
vinciale și orașene, se vor su-
pune din nou la tot felul de
privațiuni, pentru a mai vedea
odată pe Tănase.

Dar aci se naște o foarte
legitimă întrebare: peste câteva
săptămâni vor veni în orașul
nostru, trupe de teatru, por-
nite 'n apostolat cultural. Câți
din cei ce-au fost la Tănase,
vor mai participa oare? *Câți?*
Aceasta e întrebarea. Răspun-
sul ce-l redau e al unui pre-
tios exponent cultural:

„Ce-i domie cu trupele astea
de umplutură ce ne vin din
București? Nu fac două parale”.
Tănase face mai mult incom-
parabil mai mult, pentru ma-
joritatea a intelectualilor
noștri, decât o trupă a Tea-
trului Național, sau a oricărui
alt teatru serios. D. Valahu

Blănurile cele mai eficiente se pot cumpăra și confecționa
la Blănăria Teodor Fica

unde se vând și căciuli engros și detal. ARAD B. Reg. Ferdinand 31.

Cafeneaua Restaurant „BRISTOL”
Deschis zilnic până dimineața serviciu
punctual de primul rang. Prețuri eficiente.

1-3

Cinema CENTRAL

ULTIMUL FILM
SENZAȚIONAL
AL NEUITATU-
LUI REGISOR
F. W. MURNAU

TABU

■ DRAMĂ DIN
INSULA PACI-
FICULUI, BORA-
BORA, CU AC-
TORI INDIGENI ■

Azi și maine 2 3 Nov.

Cinema SELECT

■ AZI, ULTIMA
REPREZENTA-
ȚIE A MINUNA-
ȚIEI OPERETE ■

Locotenentul
surâzător

cu
Maurice Chevalier
și
Claudette Colbert
Muzica: Oscar Strauss
■ Regia: E. Lubitsch ■

Azi 2 Noembrie

Pentru sezonul de
toamnă, Ghetle solide
și tari pentru Co-
piile le cumpărați la pră-
vălia de ghetle

CZERNOCZKY

Produse proprii: Ghetle băr-
bătești din piele bună de box
dela 380 lei. Ghetle femeiești
din Piele tare de box dela 300
lei. Ghetle Traiteur în toate cu-
lorile, pentru dame dela 395 lei.

1-10

Schönwald B.

și-a mutat depozitul de
lemn în vecini.

1-1

La cumpărăturile
D-voastră referiți-vă
la ziarul:
„ARADUL”

„Bachus” fost restaurantul Ritz,

Arad, str. S. Bran- Ojină cu un pahar de bere 10 L. Abonament după
covic, pal. Földes
Sâmbătă și Duminică deschis până dimineața. În fiecare zi concertează mu-
zica ligănească de primul ordin.

Reg sprijinul onoratului public: PROPRIETARUL

e Kilometrilor, cauciucul de automobile „INDIA” exclusiv la „MOTORDELTA”

Sig. KELLY, magazin special de accesorii, Str. Alexandri No. 1.
Pentru fiecare cauciuc, garanță de FABRICĂ No. 383. 1-10.

le mai moderne Tocuri
ervoare — 14 carate —
Lei 200

la librăria

CONCORDIA

Gh. MUNTEANU

Arad, str. Eminescu Nr. 10.

depozit de cărți literare și didactice. Mare

timet de rechizite școlare și de birou.

Schimbul aurului pe cel mai
urcat preț al zilei

Zinner, ceasornicar
și bijutier,

Arad Str. Meșianu No. 1.

Repară ceasornice și bijuterii
pe lângă o garanță de 2 ani.

Verighete de AUR, bijuterii și
diferite ceasornice, cu cele
mai eficiente prețuri.

Prânz 20 Lei
Cină 14 Lei

cu pâine după listă.

Vineri: Giorbă de pește

Sâmbătă Tocană de porc

Acelaș, abonament săptămânal 200 lei

Cafea fină, lei 6. — Separeuri — Băutu-
rile s'au estinit. Muzică ligănească

concertează până dimineața la

Restaurantul „București”

Arad, Piața Avram Iancu 10.

Proprietar TRAIAN CRISTEA.

Blăni eficiente, la
blănarul

NEULÄNDER

Palatul Fischer Eliz.

Nr. 387 1-10.

Cetiți ziarul

„ARADUL”

Deștepți și naivi.

(roman)

de: T. Cristea

ara Kiev să schimba
alul și locomotiva. Voicu
ă-și continue drumul ca
r fără bilet de tren.
între Minsk și Kiev
ă diferența de iarnă
ăvară. Aici nu mai era
mă de zăpadă și căm-
liverzeau iar pomii erau
i cu muguri. Frigul
tea împiedeca pe Voicu
torească la nevoie acă-
e ostile vagonului sau
ngit pe acoperișul va-
i. Și avu prilej să ex-
teze astfel de categorii.
nsă la Odessa cu bine
ădejea caldă în suflet,
acuma era tot mai a-
de visul lui.

ra din Odessa se pierdu
lme, apoi răsări într-o
dornică. Nu știa încă
apuce și nici nu în-
să între cu cineva în
Poroi așa vagabond pe
ela o vreme văzu, că
ărit. Ori unde apuca

vedea în urma lui pe un hu-
ligan desfrat, care se prefăcea
că-i beat. Voicu era obosit
și nemâncat. Cu teama în su-
flet de a nu-și vedea zădăr-
nicile planurile, acuma când
era aproape de ținta lui, ar fi
fost în stare să sdrobească cu
pumnul pe urmăritor și ar fi
făcut-o dacă ar fi putut-o face
nevăzut. Vru să-l înșele și îl
plimbă câteva ciasuri până
reuși să dispară în imbulzeala
unei pieți. De teamă să nu
fie prins rățaci câteva zile prin
dourile și cărciumele portu-
lui, în tovărășia de hamali și
matrozi, păstrându-și cu toată
precauțiunea mușenia.

Ciulind urechea și concen-
trându-și atențiunea, în câteva
zile reuși să afle, că armata
română se refăcea în Moldova,
oprise pe înamic pe Siret și
regele își instalase reședința
în Iași. Mai află, că în Odessa
s'ar fi aflat foarte mulți ofi-
țeri români.

Voicu avea să caute să se
întâlnească cu un ofițer român
și de aci toate aveau să meargă
ca pe apă. Dar nu cunoștea
uniforma și chiar dacă ar fi
cunoscut-o, nu îl era așa de
ușor, lui — un cerșitor — să
acosteze pe un ofițer. Avea să
fie precaut, chiar dacă ar fi
trebuit să mai întârzie câteva
zile. Mai dispunea de vre-o
cinci ruble și căjiiva copeici,
suficient ca să-și asigure hrana.

Într-o după masă, când tra-
versa ulița Alexandrovka și
sări ca să scape de a fi căl-
cat de un automobil, să izbi
îatr'un ofițer și auzi lămurit
românește:

— Ce-i boule, nu vezi?

De bucurie simți, că-i vine
amețea. Răspunse foarte u-
milit:

— Iartă-mă, domnule ofițer.

— Hai sic...

Nu pricepu. Se aplecă spre
urechea ofițerului și spuse
încet.

— Domnule ofițer, ași vrea să
vă vorbesc.

— Ce să-mi vorbești cerșito-
rului? Crezi, că altceva n'am
de lucru?

Dar văzând stăruința ace-
stula, îi lăsă să-l urmeze și
coti într-o stradă laterală.
când se văzu în siguranță,
Voicu îl mărturisi, că era ofi-
ter ungur, român ardelean și
evadase din lagărul rusesc ca
să se poată duce în România,
unde vrea să fie încorporat ca
simplu soldat și să lupte con-
tra dușmanilor României.

Maiorul zimbă ironic, dar
Voicu nu observă zimbetul
acesta. Era un om de statură
potrivită, dar peste fire de
umflat, cu două guși și o țărmă
care justifica bănuiala oricui,
că ofițerul s'ar găsi în luna a
noua. Degetele mâinii îi dis-
pareau în osânză și verigheta
de aur părea, că e gata să
plesnească în toată clipa. Avea
ochii mici și galbeni, iar na-
sul ca un cartof de lună. Ga-
lonul alb sub tresa albă de pe
chilpiu își pierduseră culoarea
în nădușeala transpirată prin
postavul chilpiului.

— Am priceput — răspun-
el astmatic — vino după min

Voicu ar fi fost în stare să-l
sărute mâinile, ar fi fost în
stare să-l slujească un an, fără
simbrie. Fericirea îl făcea să
se simtă ajuns la capătul țin-
tel lui, deși mult mai era încă
până acolo.

După un sfert de clasă, ajun-
seră la o poartă în fața căreia
se plimba cu pași cadențați o
santineală cazăcească. Voicu se
însălmăntă când văzu căciula
muscalului, dar aducându-și
aminte, că era în tovărășia
ofițerului român, trecu fără
teamă pe lângă santinelă și
între pe poartă, urmând pe
ofițer.

Dar avu un presimțământ
groaznic când desciflă cuvân-
tul „Komando” pe o ușă. Se
gândi, că ar fi bine să fugă
mai înainte de a cunoaște mo-
tival pentru care îl adusesse
ofițerul român în curtea a-
ceasta păzită de sentinele ru-
sești. Intendant maiorul cel
burtos observă neliniștea pri-
sonierului și prinzându-l de
braț, se grăbi să-l împingă
într'un birou.

(Va urma).

INFORMAȚIUNI.

Palatul Cultural

□ **P. S. S. Episcopul Grigorie, a plecat Sâmbătă 31 Oct. a. c. la București în chestiuni oficiale P. S. Sa se va întoarce Marți 2 Nov. a. c. ora 5 dimineața.**

□ **Regulamentul de organizare a serviciilor primăriei, fiind examinat de Comisia Interimară, va fi trimis la Ministerul de Interne spre aprobare.**

□ **Bugetul Primăriei pe anul 1932, e întocmit, și în săptămâna aceasta se va începe discuția asupra lui. Deccamdată scriem mai pe larg, în altă parte a ziarului nostru.**

□ **O nouă concesione de cinematograf?** Se știe că un particular oarecare, ar fi obținut o nouă concesione de cinematograf în orașul nostru — pe lângă cea obținută de Soc. Scriitorilor Români — Noul cinematograf, dacă va lua ființă, va fi instalat ori în localul unde a fost Urania, ori la restaurantul Central.

□ **Pungașă de buzunare depusă.** Lakatos Floare a fost prinsă pe când scotea mâna din buzunarul lui Ander Ioan din Aradul nou. Numita avea în mână suma de lei 1300. Cu actele dresate a fost înaintată parchetului.

□ **Arestări.** Dărăbuș Lucreția a fost înaintată poliției fiind bănuită de furt.

□ **Tiplea Irina din Sighet, a fost înaintată poliției pentru vagabondaj.** — Oláh Pavel a fost depus la poliție pentru beție și scandal public.

□ **Cai aflați.** Au fost aflați 2 cai: unul aib, și celalt roșu. Cai au fost predați oborului local.

□ **Ona Stefan Barna, Profesora de dans diplomată, în vechiul local din strada Unrei 9 își deschide cursul de dans Mercuri 4 Noiembrie, seara în cadrul unei ore de exerciții. Tot atunci va arăta și noile dansuri de sezon ca: Qumba, Ruckstep, ect. Precum și modificările dansurilor vechi.**

□ **Cursul de dans pentru elevi se începe în 7 Noiembrie la ora 5 d. m. pentru adulți, cursul de dans se deschide Joi 5 Noiembrie, seara la ora 9. Informații se primesc în localul școlii de dans sau la locuința în str. Coșcuc No, 15 et. II.**

□ **Plutaș omorât.** În noaptea de 30 spre 31 Oct. indivizi, până acum nedescoperiți, au ucis pe malul Moreșului în coliba sa de adăpost, pe plutașul Gherman Gheorghe. Cazul se cercetează de către Parchet și organele polițienești.

□ **Cafeneaua oroșănească și-a schimbat stăpânii.** Frații Karácsonyi chiriași de până acum ai Cafenelei oroșănești, au cedat partea lor, coproprietarului de până acum, dlul Hoffmann.

□ **Tot efitinirea zahărului.** București se anunță, că Ministerul Industriei și Comerțului a pus în vedere fabricilor de zahăr că dacă în termen de 2 săptămâni nu reduc prețul, înlesnește intrarea în țară a zahărului din străinătate.

□ **Banca Blank, imediat după ce decizia de acceptare a concordatului forțat, se va ridica la valoarea de drept, va plăti în mod integral depunerile până la 20.000 lei.**

□ **Eri dimineață, în sala festivă a liceului de băieți, d. Focșăneanu a ținut un recital din Topârceanu. A recitat mai multe poezii, evidențiind foarte bine comicul lui Topârceanu. Fără a vorbi mult, d. Focșăneanu, a îmbogățit mult cunoștințele auditorilor, elevi și elevi, prin simpla recitare a poeziilor. Participanții au plecat foarte mulțumiți.**

□ **„Dela tineretul intelectual arădan”. Asociația cu numele de mai sus, face cunoscut membrilor și prietenilor, că obișnuita convenire săptămânală va avea loc Joi, 5 Noiembrie, ora 8 seara în saloanele cercului românesc (Cafeneaua oroșănească).**

□ **În urma reducerilor bugetare, cari s'au făcut la ministerul agriculturii, o sută de agronomi au rămas fără posturi.**

D. ministru Șișești, pentru a veni în ajutorul lor, a hotărât să-l împrietărească în diferite regiuni, punându-le la dispoziție unelele agricole necesare.

D-sa intenționează ca acestor noi gospodării se să dea o cât mai bună îndrumare, printr-o muncă sistematică a pământului, aplicabilă la toate fermele statului.

În acest scop, cei o sută de agronomi vor prezenta câte-o cerere, individual. În cari vor expune situația și își vor formula cererea de împrietărire.

Inițiativa d-lui ministru Șișești a produs o bună impresie în corpul agronomilor.

□ **Iubileul Camerei de Comerț și Industrie a Banatului.** Joi 29 Oct. a avut loc în Palatul Camerei de Industrie din Timișoara, sedința festivă pentru sărbătorirea a lor 80 ani de existență. Cu această ocazie s'a hotărât înființarea de noi cursuri școlare pt. ucenicii industriali și comerciali, precum și instituirea de concursuri școlare.

□ **Nu mai spune!** Un ziar minoritar de Sâmbătă, vorbind de Banca Marmorosch. Blank, & spune că o femeie din Oradea, și a scos în lume câteva zile banii dela o bancă minoritară și la depus la banca Blank, contra tuturor sfaturilor ce i s'au dat. Ziarul vrea să spună că băncile minoritare sunt mai deșide decât cele românești: S'o creadă el și să-și amintească de seria băncilor minoritare din Arad, cari au dat faliment.

□ **O lespede pe mormântul lui Avram Iancu.** La Tebea, în țara moșilor, a avut loc ieri o ploasă solemnitate. Pe mormântul marelui luptător pentru libertatea românilor din ardeal, Avram Iancu, s'a așezat o lespede sculptată după desenele d-lui arhitect G. M. Cantacuzino.

Inițiativa acestei solemnități e datorită unui comitet prezdat de d. G. I. Brătianu din care fac parte personalități intelectuale și culturale din întreaga Românie.

Lespedea fiind terminată și așezată pe mormântul lui Avram Iancu ea a fost predată de comitetul comunel Tebea eri, Duminecă.

Solemnitatea a avut o amploare deosebită deoarece în cadrul ei s'a evocat figura marelui luptător pentru drepturile românilor sub dominația austro-ungară.

Filozofia docteurului Nicolae Paulescu

Conferința D-lui N. Crainic.

Eri d. m. a vorbit la Palatul Cultural în cadrul conferințelor organizate de Gazeta Învățătorilor, d. Nichifor Crainic, prof. univ. și cunoscut ziarist.

Subiectul interesantelor conferințe, a fost Filozofia lui N. Paulescu.

Nume, poate puțin cunoscut în țara noastră. Străinătatea l-a apreciat la justa lui valoare. Savant fiziolog, elevul celebrului Lanceriaux, după moartea acestuia, Facultatea de medicină din Paris, îl cheamă în locul maestrului său. Dragostea față de neamul său îl oprește să primească și Paulescu rămâne în țară în preajma anului 1900 — era în vârstă de 30 ani — Paulescu e numit profesor de fiziologie, la Fac. de medicină din București.

„Pentru a înțelege mai bine filozofia lui, e nevoie să cunoaștem doctrinele filozofice dominante în vremea aceea. Cea mai răspândită era materialismul. Cugetătorii români, așa puținți cum erau, făceau parte din școala aceasta filozofică. Paulescu, după prima manifestare — deschiderea cursurilor la Fac. medicină — declară priore spiritualiști, și cursul de deschidere, menționat mai sus dă naștere la o polemică, susținută de profesorii univ. Voinov și Leon — fost elev a lui Hegel la Iena — pedeoparte, și Paulescu pe de altă parte. Adversarii lui Paulescu s'au dovedit a fi slabi. Despre teoriile susținute de el — darwinismul și teoria lui Hegel — Paulescu spune că din moment ce științificește nu pot fi verificate nu sunt demne de atenție. Știința paleontologică dovedește și ea inexactitatea acestor teorii. Claude Bernard și Pasteur spun și ei că teoriile materialiste n'au ce căuta în știință, și că ele — aceste o spune Paulescu, — nu nunt decât o iluzie a sec. XIX.

Hegel duce mai departe teoria lui Darwin și spune că lumea nu are cauza în Dumnezeu ci în generația spontană. Ca punct de plecare ia monerele, niște ființe marine, cari însă s'au dovedit a fi o mucozități secretată de niște bureți, ce trăiesc în fundul mării. Deci și aceasta teorie e o simplă născocire. Ceace se poate — spune Paulescu — observa, dar nu se pot pătrunde în misterele lui, e fenomenul de producere al vieții, care stă'n putința Aceluia care a creat dela început viața. Filozofia vitală sau fiziologică, se bazează pe o idee centrală: *finalitatea sau scopul*.

Fiecare organ e creat pentru un anumit scop și nu funcțiunile creează organul ci organul creează funcțiunile. Fenomenul finalității e necunoscut ființei vii care întotdeauna se îndreaptă spre acest scop final, datorită instinctelor. Acestea, rar pot deveni, în lumea umană acte de voință. Caracterul finalității e immanent. Știința, zice Paulescu e cunoașterea fenomenelor, prin cauze.

În privința finalității există 2 ipoteze: ori e o simplă întâmplare care prin împrejurări provoacă fenomene

vitale pe nevrute, ori e provocată de un agent conștient, *lui Dumnezeu*.

Prima ipoteză e însăși teoria darvinistă, deci cade. Măne în picioare a două cea adevărată. Toate fenomenele vitale, cari duc la viața, se datoresc agentului conștient, *lui Dumnezeu*.

Viața individuală are ocauză sufletul care conduce gile interioare naturale. Științificește, sufletul nu poate fi ridicat, dar toate teoriile la el. La sfârșitul cercetărilor Paulescu a zis: *Dumnezeu există*, căci la aceasta ajunge el, după o serie de verificări științifice.

Toate rezultatele cercetărilor lui Paulescu, duc de-a-tul la Creștinism.

În privința vieții, am mai sus că e condusă de stinție, ori de multe ori, devierea sau deraerea instinctelor, se ajunge la pacari sunt 4: beția, descurtul și trufia. Tot rău există în lume se datoresc acestor patimi. Unul se a reușit să găsească remediile acestor patimi, ridicându-le deasupra lor: *Isus Christos* care a lansat cea mai limă doctrină morală: *creștinismul*.

Viața lui Paulescu, a perfect conformă cu principii creștinismului, și el a fost creștin adevărat.

A trăit modest. N'a fost premiat, nici membru al Academiei române, nici decorați. A fost prea mult suferință, pentru că să-și cunoască meritele.

Ca politician, rămâne dintre cei mai desăvârșiți trinari a antisemitismului.

□ **Punerea sub acuză a regelui Alfons** la Comisiunea parlamentară de adevărată pentru stabilizarea răspunzărilor în organizarea de stat a lui Primo de Rivera din 1923, și-a terminat misiunile, punând sub acuză de personalități prietene și ex-regele Alfons XIII, nunt de pregătirea trădării.

Comisiunea a ajuns la cluzia că lovitura de constituie o călcare a Constituției și că acuzații au nit instituirea unui anticonstituțional.

□ **Di Iustin Ciorob** este rugat să treacă la redacție.

Sportive

Arad

C. A. A.—A. T. E. Olimpia—Unirea

Timișoara

Banatul—Ilsa Rapid—Kadima T M T E—Chinezul

Budapesta

Ferenczvaros—Hungaria Uipeșt—Budai 3:1 III Kerület—Vasas Bocskay—Kispest

Școala.

Toate calitățile cari formează o personalitate adecuată, care să dea dovadă de un caracter moral în societate, se câștigă în anti copilăriei. La noi, în nivelul social în care ne aflăm, copilul până la 7 ani este lăsat absolut în liber. Școala este chemată să facă totul: să clădească ce-i bun în sufletul copilului și să înălțare rău care s'a înclădat acolo în cel 7 ani. Astfel cetățeanul de mâine va fi aceea ce l-a pregătit școala a fi. În școală se învață respectul față de părinți, de bătrâni de autorități; dragostea de neam, lege și tron; supunerea la legi, ordinea și munca cinstită. Epoca de prefaceri și răsturnări politice de după războiu, a îndreptat privirile tuturor asupra școlii, ca unicui mijloc prin care se speră realizarea ideilor politice și sociale în viitor. Și așa școala a fost asaltată de tot felul de curente și reforme din care nu se mai știe ce să se aleagă.

Țări cu un substrat politic sănătos, cum este Anglia de ex., au rămas cu școala lor veche sănătoasă. La noi, după multe dibuiri și pescuit politice, am ajuns, se pare, la o politică mai definită și la o aranjare a școlii pe baze mai sănătoase. Dar cu toate frământările politice dela noi, școala noastră n'a abzis niciodată dela rostul ei: ea a rămas întodeauna focarul de lumină al neamului și în unire cu biserica a păstrat sufletul

românismului și deaceia am învins și vom învinge toate piedecile.

Școala însă a suferit o puternică lovitură în Rusia Sovietică. Acolo școala a fost pur și simplu desființată. Bolșevicii au oprit copii de a se mai duce la școală ca nu cumva să devie acolo oameni de ordine și naționaliști. Școala a fost privită de soviete ca un dușman al statului. Și nu putea fi altfel într'un stat unde domnește anarhia.

Anarhia iubește dezordinea și deci nu are nevoie de școală. Natural anarhia își are școala ei, însă în cluburile bolșeviste.

Conducătorii Moscovei au crezut că nu pot împărți decât asupra întunerecului, și au avut dreptate, căci sovietismul nu poate fi decât într-o totală ignoranță.

Fii de muncitori din Rusia au fost luați dela școli; dar cum natura nu așteaptă, ea s'a mers cursul, și copii între 7 și 14 ani din Rusia la 1917 sunt astăzi tinerii de 20—28 de ani.

Și astfel Rusia Sovietică are tineretul ei absolut lipsit de școală, absolut în întunec.

Cât a mai fost disciplina veche, Moscova au putut domni; astăzi însă generația crescută în școala clubului bolșevic, nu mai poate fi stăpânită și apusul sovietismului se apropie, căzând victimă propriilor sale mijloace și isoășind păcatul contra școlii.